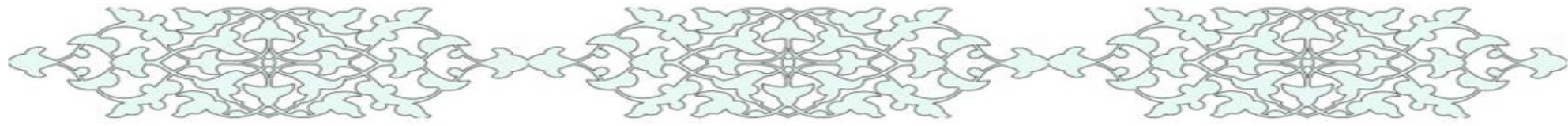

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
مرکز مطالعات و
بررسی‌های اقتصادی

تسهیلات بانکی و مراودات پولی در استان خراسان رضوی

شناسنامه گزارش

عنوان:

تسهیلات بانکی و مراودات پولی در استان خراسان رضوی

مرکز مطالعات و بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تهیه کننده: سعیده به نژاد

ناظر: سمیرا سبزواری

واژگان کلیدی: منابع، تسهیلات، خراسان رضوی

تاریخ انتشار: تیر ۱۴۰۴

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

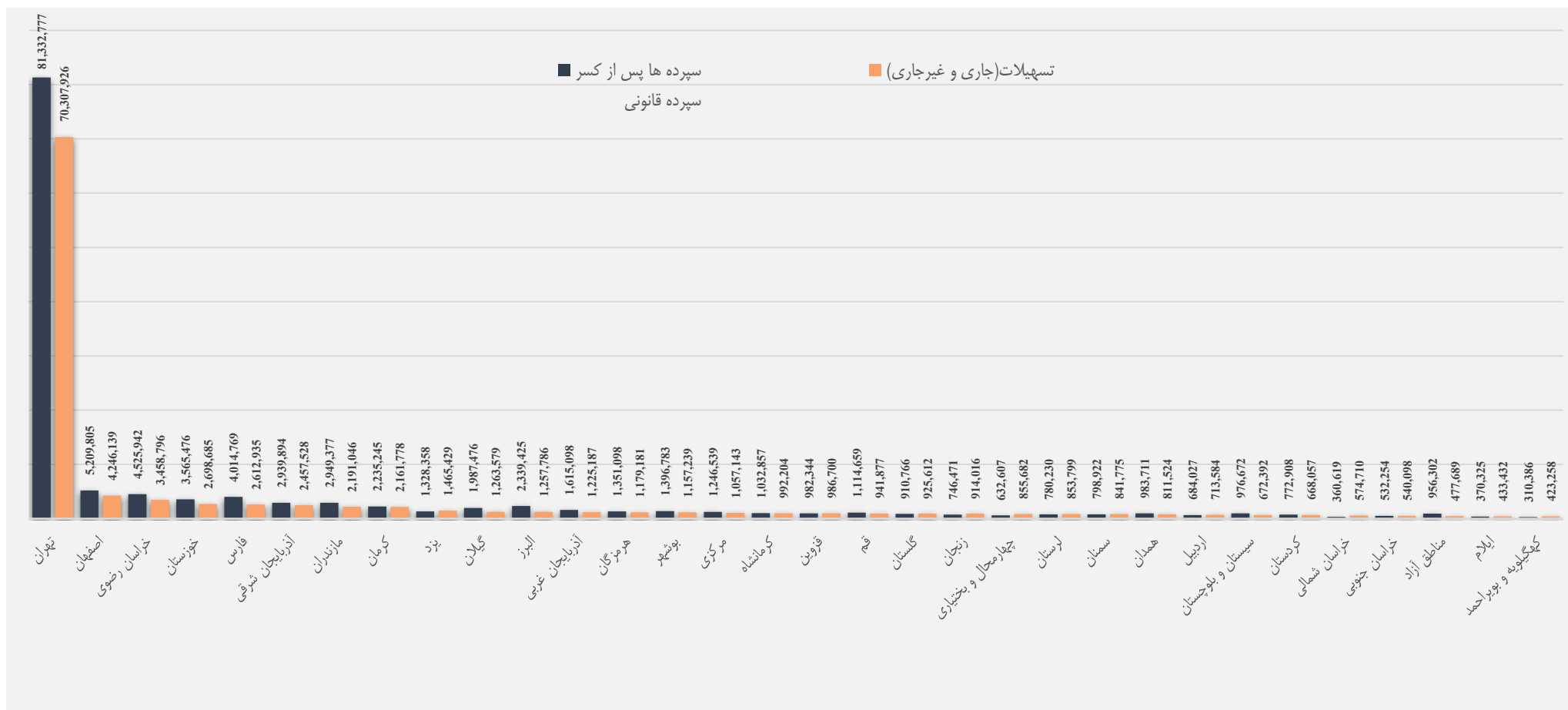

فهرست

تسهیلات بانکی و مراودات پولی در استان خراسان رضوی

- میزان تسهیلات و سپرده‌ها در استان‌های مختلف در فرودین ماه ۱۴۰۴
- روند تسهیلات، سپرده‌ها و سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی در استان خراسان رضوی
- نسبت تسهیلات به سپرده‌ها
- نسبت تسهیلات به سپرده‌ها در استان‌های مختلف طی سال‌های مختلف
- رتبه بندی استان‌ها بر اساس نسبت تسهیلات به سپرده‌های قانونی در فروردین ماه ۱۴۰۴
- روند نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (پس از کسر قانونی) در استان خراسان رضوی
- هدف از دریافت تسهیلات پرداختی در بخش‌های اقتصادی طی فروردین ماه سال ۱۴۰۴
- جمع‌بندی

میزان تسهیلات و سپرده‌ها در استان‌های مختلف در فرودین ماه ۱۴۰۴

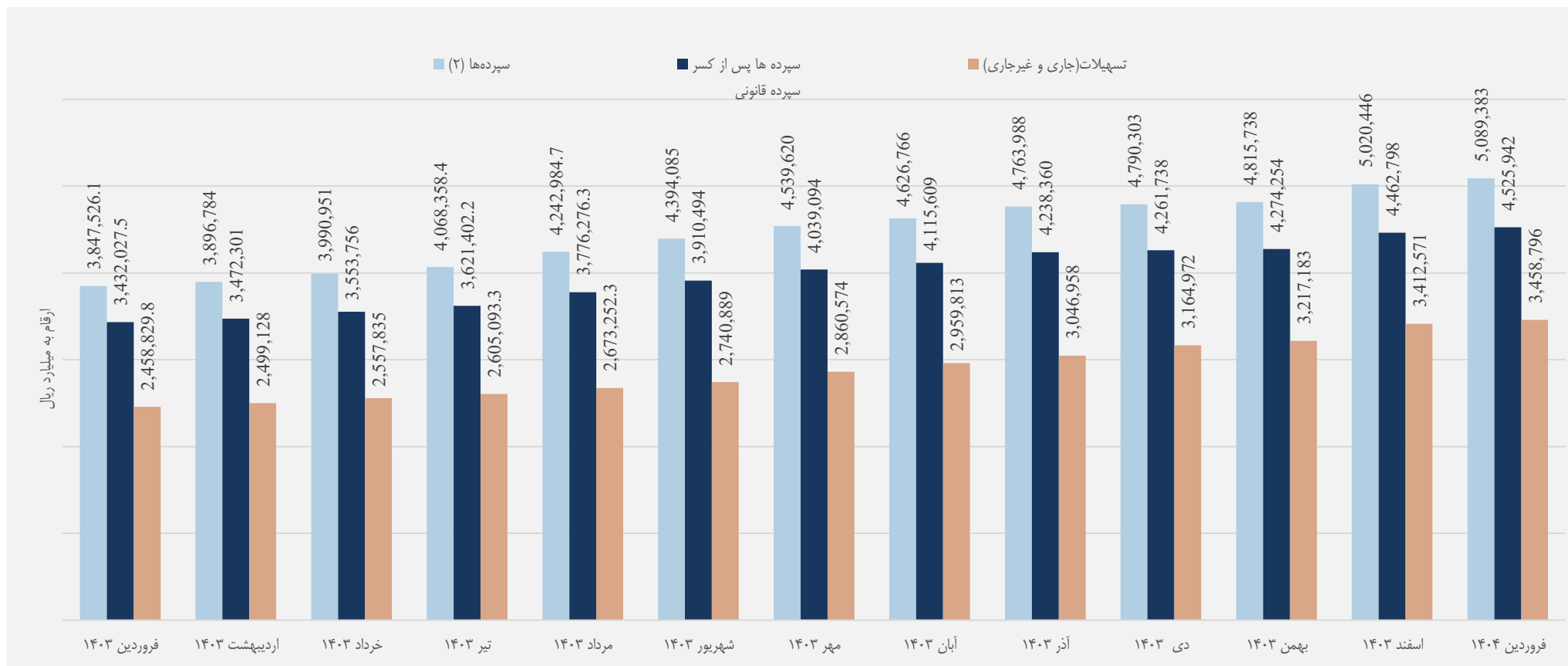
در فروردین ماه ۱۴۰۴، استان خراسان رضوی پس از تهران و اصفهان، سومین استان در زمینه سپرده‌ها و تسهیلات بوده است. نکته قابل تامل تمرکز بالای تسهیلات و سپرده‌ها در تهران با اختلاف فاحش نسبت به سایر استان‌هاست

میزان تسهیلات و سپرده‌ها در استان‌های مختلف در فروردین ماه ۱۴۰۴

- طبق آمار بانک مرکزی، سپرده‌ها (پس از کسر سپرده قانونی) در کل بانک‌های کشور در فروردین ماه ۱۴۰۴، رقم ۱۳۰۹۸۴.۱ هزار میلیارد ریال اعلام شده است که این رقم نسبت به ماه قبل با ۵.۸۴ درصد رشد همراه بود و نسبت به فروردین ماه سال قبل نیز ۴۴.۳۹ درصد افزایش داشت.
- تسهیلات (کل مانده تسهیلات) بانک‌ها نیز در فروردین ماه سال جاری به رقم ۱۱۱۳۶۶.۷ هزار میلیارد ریال رسید که این رقم در مقایسه با فروردین ماه سال قبل ۴۶.۲۵ درصد و نسبت به اسفند ماه سال قبل ۴.۲۸ درصد افزایش داشته است.
- همان طور که در نمودار ملاحظه می‌شود، سه استان تهران، اصفهان و خراسان رضوی بیشترین رقم سپرده‌ها در فروردین ماه را ثبت کردند. استان تهران با رقم ۸۱۳۳۲.۷ هزار میلیارد ریال* در صدر قرار دارد. استان‌های اصفهان با رقم ۵۲۰۹.۸ هزار میلیارد ریال و خراسان رضوی با رقم ۴۵۲۵.۹ هزار میلیارد ریال نیز در جایگاه‌های دوم و سوم این آمار جای گرفتند. بررسی‌ها حاکی از آن است که استان‌های تهران، اصفهان و خراسان رضوی به ترتیب ۶۲ درصد، ۴ درصد و ۳ درصد از کل سپرده‌های بانکی کشور را تصاحب کرده‌اند.
- در مقابل، پایین‌ترین رقم مانده سپرده بانکی در میان استان‌ها معادل ۳۱۰ هزار و ۳۸۶ میلیارد ریال بود که به استان کهگیلویه و بویراحمد اختصاص داشت.
- استان‌های تهران، اصفهان و خراسان رضوی علاوه بر بیشترین مانده سپرده‌ها، بالاترین رقم مانده تسهیلات جاری و غیرجاری را نیز به خود اختصاص دادند. طوری که مجموع سهم این سه استان از کل رقم مانده وام بانکی به حدود ۷۰ درصد رسید.
- این رقم برای استان تهران ۷۰۳۰۷.۹ هزار میلیارد ریال، اصفهان ۴۲۴۶.۱ هزار میلیارد ریال و برای خراسان رضوی معادل ۳۴۵۸.۷ هزار میلیارد ریال گزارش شده است.

* دلیل این وضعیت، استقرار دفاتر بسیاری از شرکت‌ها و بنگاه‌های تولیدی سایر استان‌ها در تهران است؛ چراکه این شرکت‌ها عمده فعالیت‌های بانکی خود، از جمله سپرده‌گذاری و دریافت تسهیلات را از طریق دفاتر تهران انجام می‌دهند

رشد تسهیلات، سپرده ها و سپرده ها پس از کسر سپرده قانونی در استان خراسان رضوی

تسهیلات و سپرده ها پس از کسر سپرده قانونی، طی یک سال اخیر در استان با شیب ملایمی در حال افزایش بوده است.

مرکز مطالعات و
بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع،
معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

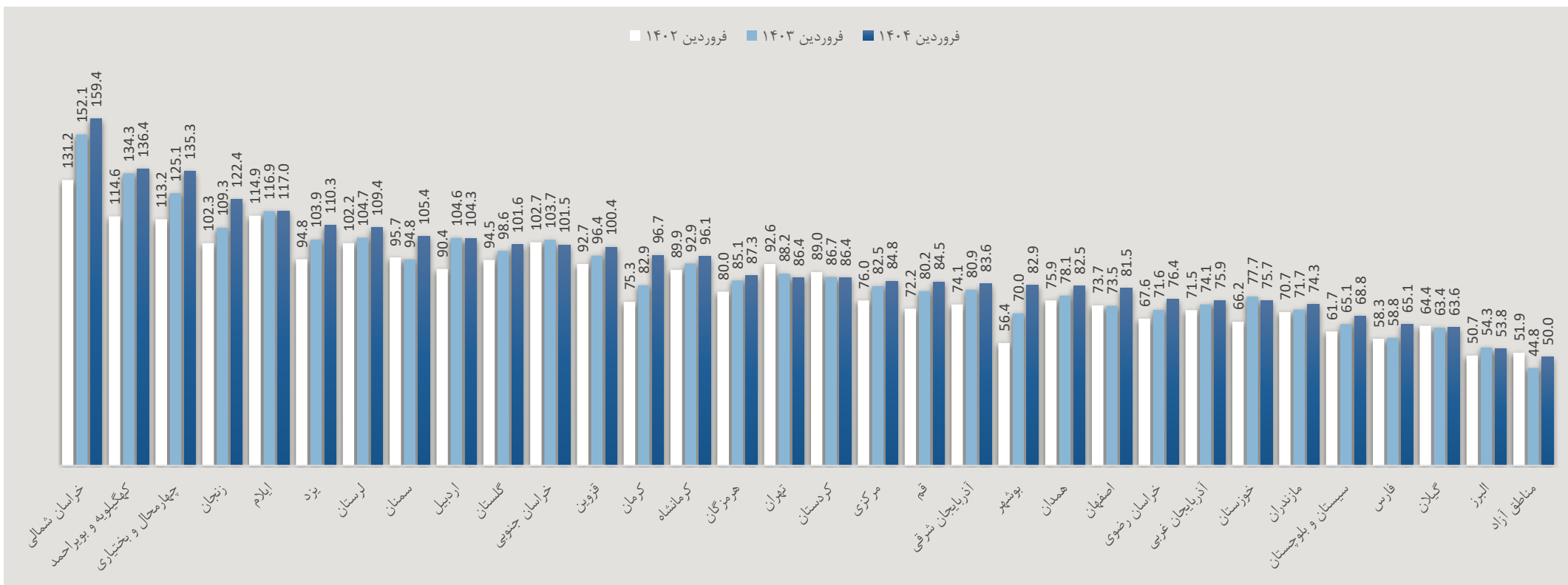
روند تسهیلات و سپرده ها پس از کسر سپرده قانونی در استان خراسان رضوی

- ❑ در فروردین ماه امسال، شبکه بانکی در استان خراسان رضوی، ۴۵۲۵.۹ هزار میلیارد ریال از سپرده‌های مردم را در اختیار داشته که نسبت به اسفندماه ۱۴۰۳، ۱.۴۱ درصد و نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۱.۸۷ درصد رشد داشته است.
- ❑ بر اساس داده‌های بانک مرکزی، مانده تسهیلات (جاری و غیرجاری) تنها ۳۴۵۸.۷ هزار میلیارد ریال بوده است. این رقم نسبت به اسفندماه ۱۴۰۳، با ۱.۳۵ درصد رشد همراه بوده و نسبت به فروردین ماه سال قبل نیز ۴۰.۶۶ درصد افزایش داشته است.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها

- نسبت تسهیلات به سپرده‌ها نشان می‌دهد چه میزان از سپرده‌های موجود در بانک‌های کشور، پس از کسر سپرده قانونی در قالب وام بانکی در اختیار مردم و بنگاه‌های اقتصادی قرار گرفته است.
- طبق استانداردهای جهانی، بازه استاندارد نسبت تسهیلات به سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی بین ۸۰ تا ۹۰ درصد است. اگر این رقم بالاتر از سقف این بازه باشد، نشان‌دهنده آن است که بانک‌ها بیش از حد وام می‌دهند و این احتمال وجود دارد که در آینده با کمبود منابع مواجه شوند. از سوی دیگر، نسبت تسهیلات به سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی پایین‌تر از این حد نیز به این معنی است که شبکه بانکی نقش کافی در تامین مالی اقتصاد را ایفا نکرده و بخش کمتری از منابع خود را به مشتریان وام داده است.

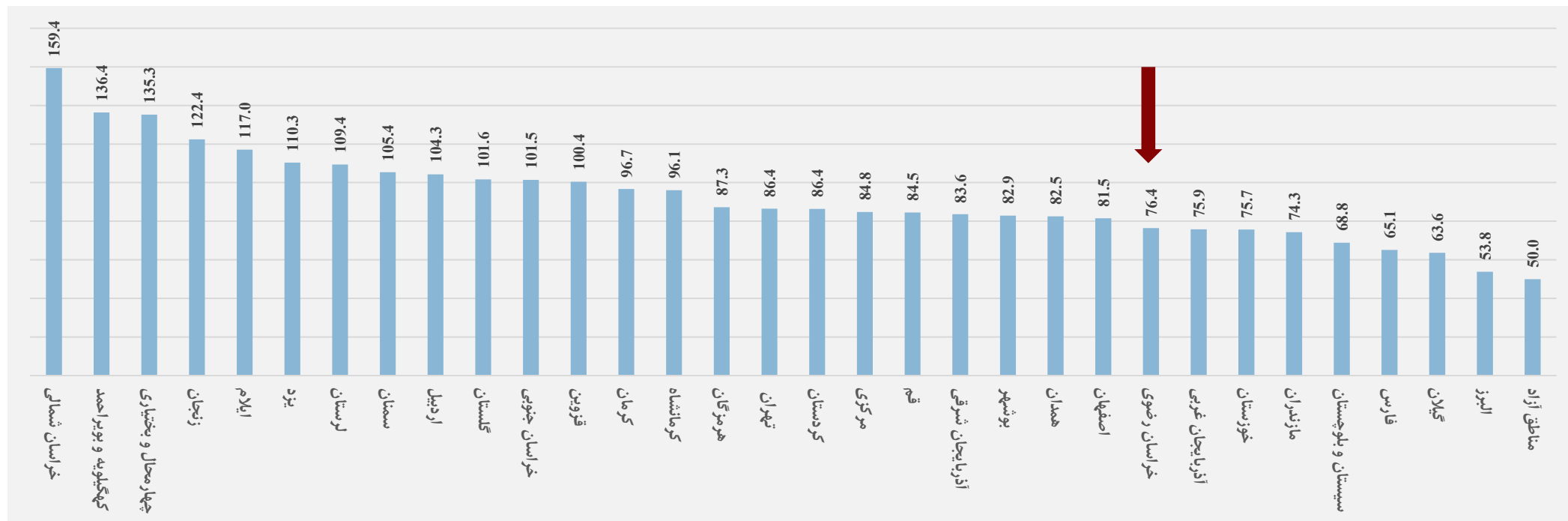
نسبت تسهیلات به سپرده ها در استان های مختلف طی سال های مختلف

اگرچه طی سال های ۱۴۰۲-۱۴۰۴ نسبت کل تسهیلات به سپرده های قانونی در اکثر استان های کشور رشد داشته است، با این حال نیمی از استان ها همچنان با نسبت ۸۵٪ فاصله دارند.

مرکز مطالعات و
بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع،
معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

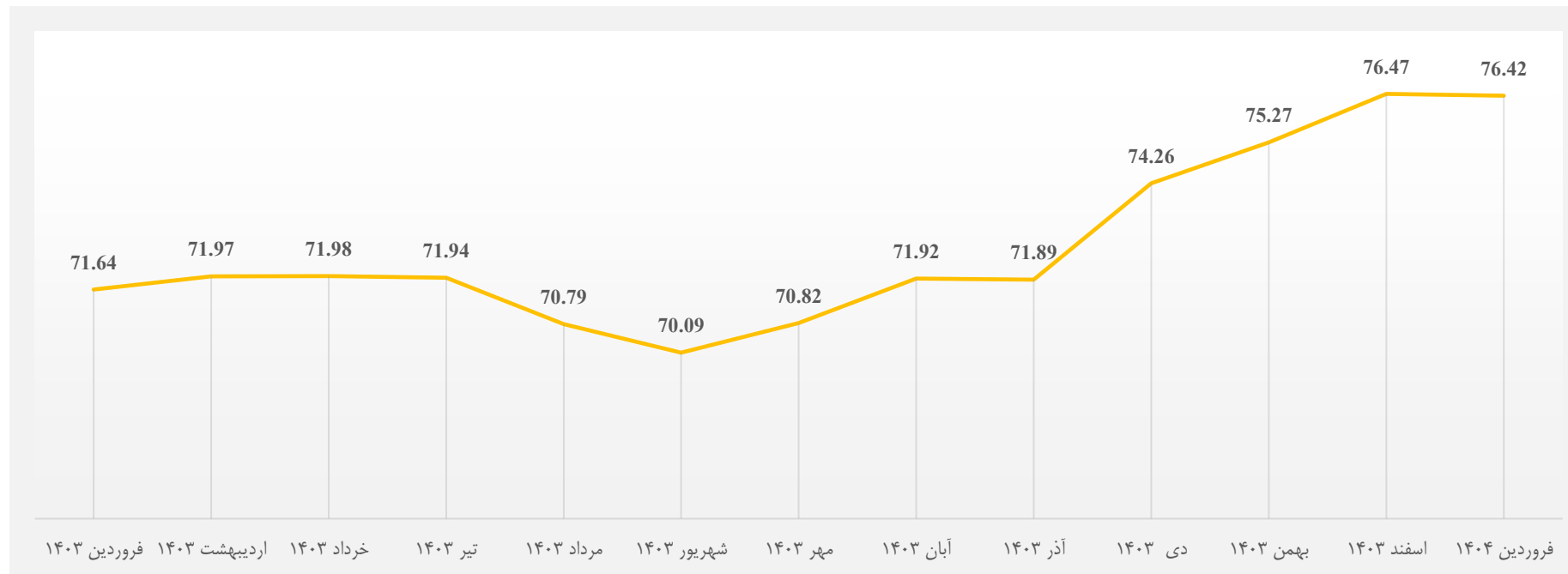
رتبه بندی استان‌ها بر اساس نسبت تسهیلات به سپرده های قانونی در فروردین ماه ۱۴۰۴

مرکز مطالعات و
بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع،
معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

با وجود اینکه استان خراسان رضوی در فروردین ماه ۱۴۰۴ به عنوان سومین استان در زمینه دریافت سپرده ها و پرداخت تسهیلات شناخته شده است، اما نسبت تسهیلات به سپرده ها در این استان ۷۶.۴ درصد برآورد شده که حاکی از جایگاه ۳۲ام استان در میان ۳۲ استان کشور است.

روند نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (پس از کسر قانونی) در استان خراسان رضوی

روند نسبت تسهیلات به سپرده‌های قانونی طی یک سال گذشته در استان خراسان رضوی بعد از یک کاهش شدید در شهریور ماه ۱۴۰۳، یک روند نسبتاً صعودی را طی کرده است.

در فروردین ماه ۱۴۰۴ سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی ۴۵۲۵۹۴۲ میلیارد ریال بوده است، که با نسبت ۷۶ درصد ۳۴۵۸۷۹۶ میلیارد ریال بوده است. در صورتی که اگر نسبت ۸۵ درصد رعایت می‌شد، تسهیلات اعطایی مبلغ ۳۸۴۷۰۵۰ میلیارد ریال می‌بود که تفاوت آن معادل ۳۸۸۲۵۵ میلیارد ریال است.

هدف از دریافت تسهیلات پرداختی در بخش‌های اقتصادی طی فروردین ماه سال ۱۴۰۴

**مرکز مطالعات و
بررسی‌های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع،
معادن و کشاورزی
خراسان رضوی**

جمع کل		مصرف کننده نهایی (خانوار)		صاحبان کسب و کار حقوقی و غیر حقوقی															بخش اقتصادی		هدف از دریافت	
				—		کل بخش ها		متفرقه		خدمات		بازرگانی		مسکن و ساختمان		صنعت و معدن		کشاورزی (۱)				
سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ					
7.6	327,707	—	—	9.9	327,707	24.0	54	18.5	213,032	7.0	25,641	32.5	35,924	2.3	36,409	13.6	16,647	ایجاد				
66.4	2,851,067	—	—	86.0	2,851,067	50.7	114	75.7	873,110	89.4	327,174	65.5	72,426	95.8	1,497,100	66.3	81,142	تامین سرمایه در گردش				
2.0	84,896	—	—	2.6	84,896	0.4	1	3.3	37,894	3.5	12,760	1.7	1,851	1.6	25,050	6.0	7,340	توسعه				
0.0	0	—	—	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	قرض الحسنه اشتغال				
0.0	206	—	—	0.0	206	0.0	0	0.0	148	0.0	2	0.0	7	0.0	5	0.0	45	قرض الحسنه اینترگران				
0.0	936	—	—	0.0	936	1.1	3	0.1	832	0.0	16	0.0	2	0.0	25	0.0	60	قرض الحسنه بهزیستی				
0.1	2,958	—	—	0.1	2,958	0.7	2	0.2	2,443	0.0	60	0.0	11	0.0	149	0.2	294	قرض الحسنه کمیته				
0.2	6,585	—	—	0.2	6,585	1.1	3	0.4	4,709	0.0	95	0.1	164	0.1	1,023	0.5	592	قرض الحسنه سایر اشتغال				
0.2	10,258	1.0	10,243	0.0	15	0.0	0	0.0	15	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	تعمیرات				
0.1	4,901	0.3	3,288	0.0	1,613	0.0	0	0.1	1,592	0.0	0	0.0	21	0.0	0	0.0	0	جعاله تعمیر مسکن				
0.3	14,467	1.5	14,467	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	خرید مسکن غیر نوساز				
0.5	21,693	2.1	20,786	0.0	907	0.0	0	0.1	805	0.0	0	0.0	0	0.0	102	0.0	0	خرید مسکن نوساز				
10.0	430,509	42.1	412,957	0.5	17,552	22.0	50	1.3	14,807	0.0	154	0.1	84	0.2	2,418	0.0	40	خرید کالای شخصی				
2.7	115,365	11.8	115,365	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	خرید خودرو شخصی				
1.1	47,860	4.9	47,860	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	قرض الحسنه ازدواج				
8.4	359,147	34.7	339,646	0.6	19,501	0.0	0	0.3	3,298	0.0	0	0.0	16	0.0	8	13.2	16,180	قرض الحسنه ضروری				
0.2	10,170	1.0	10,170	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	قرض الحسنه فرزندآوری				
0.1	5,415	0.6	5,405	0.0	11	0.0	0	0.0	8	0.0	0	0.0	3	0.0	0	0.0	0	ودیعہ مسکن				
100.0	4,294,141	22.8	980,187	77.2	3,313,954	0.0	225	34.8	1,152,692	11.0	365,902	3.3	110,508	47.1	1,562,288	3.7	122,339	جمع				

هدف از دریافت تسهیلات پرداختی در بخش‌های اقتصادی طی فروردین ماه سال ۱۴۰۴

- تسهیلات پرداختی بانک‌ها طی فروردین ماه سال ۱۴۰۴ مبلغ ۴۲۹۴.۱ هزار میلیارد ریال می‌باشد که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۱۷۲۸.۸ هزار میلیارد ریال (معادل ۶۷.۴ درصد) افزایش داشته است. از کل تسهیلات پرداختی، مبلغ ۳۳۱۴.۰ هزار میلیارد ریال معادل ۷۷.۲ درصد به صاحبان کسب و کار (حقوقی و غیرحقوقی) و ۹۸۰.۲ هزار میلیارد ریال معادل ۲۲.۸ درصد به مصرف‌کنندگان نهایی (خانوار) تعلق گرفته است.
- سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در کلیه بخش‌های اقتصادی طی فروردین ماه سال ۱۴۰۴ مبلغ ۲۸۵۱.۱ هزار میلیارد ریال معادل ۸۶.۰ درصد کل تسهیلات پرداختی به صاحبان کسب و کار است. همچنین سهم تسهیلات پرداختی در قالب خرید کالای شخصی توسط مصرف‌کننده نهایی (خانوار) مبلغ ۴۱۳.۰ هزار میلیارد ریال معادل ۴۲.۱ درصد از کل تسهیلات پرداختی به مصرف‌کنندگان نهایی (خانوار) می‌باشد.
- سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در فروردین ماه سال ۱۴۰۴ معادل ۱۴۹۷.۱ هزار میلیارد ریال بوده است که حاکی از تخصیص ۵۲.۵ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش کلیه بخش‌های اقتصادی (مبلغ ۲۸۵۱.۱ هزار میلیارد ریال) می‌باشد. از ۱۵۶۲.۳ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۹۵.۸ درصد آن (مبلغ ۱۴۹۷.۱ هزار میلیارد ریال) در تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است که بیانگر توجه و اولویت‌دهی به تأمین منابع برای این بخش توسط بانک‌ها در سال ۱۴۰۴ می‌باشد.

جمع‌بندی

یکی از علل مهم بالا بودن رقم تسهیلات و سپرده‌ها در استان تهران استقرار دفاتر مرکزی بسیاری از شرکت‌ها و واحدهای تولیدی سایر استان‌ها در استان تهران بوده و عمده فعالیت‌های بانکی آن‌ها از طریق شعب بانک‌ها و مؤسسات اعتباری استان تهران انجام می‌شود.

تجمع حساب‌ها در مرکز موجب کاهش ظرفیت‌های بانکی در استان‌ها شده و امکان ارایه تسهیلات به تولیدکنندگان و صنعت‌گران به شدت کاهش خواهد یافت.

در استان خراسان رضوی واحدهای اقتصادی متعددی همچون واحدهای فولادی، معدنی و.... وجود دارند که محل فعالیت آنها در استان ولی گردش مالی و حساب‌های بانکی در سایر استان‌ها است در صورتی که محل فعالیت آن‌ها در خراسان رضوی است و از این محل هیچ عایدی نصیب استان نمی‌شود.